

Körömi Gábor - Négy nap gyönyörű diákszínházas Budapest

Közép-Magyarországi Regionális Diákszínházas Találkozó - Budapest

Nem tudtam, mire vállalkoztam, amikor elfogadva a felkérést, igent mondtam a szakmai közreműködésre a Közép-Magyarországi Regionális Diákszínházas Találkozón (KMRDT). Nem tudtam (csak sejtettem), hogy a négy nap az azt jelenti, hogy négy napig diákszínházas csoportokat fogunk látni, annyi, de annyi előadást, hogy a végén kifolyik a szemünk. Jó, nekem a második napra már kifolyt.

Az igazsághoz tartozik, hogy nem egy fesztiválnak kellene kezelnünk ezt a budapesti fordulót, hanem sokkal inkább kettőnek, vagy inkább háromnak. A hagyományos diákszínházas fesztivál mellett, melyben egy-egy középiskolában működő diákszínház bemutatkozik, láthattunk a Nemes-Nagyban egy középiskolás színházas- és táncfesztivált és a Vörösmartyban is egy külön műhelyfesztivált. Így lett ez a fesztivál négy napos, péntektől hétfőig tartó óriásesemény, harminc előadás, több mint háromszáz színházas fellépésével.

A színvonalas produkciókat látva mégis felmerült bennem a kérdés: jó, jó, de hol vannak a mókás kedvű diáktársulatok? A paródiák, tréfák, ökörködések? Ilyen produkciók miért nem jutnak el a fesztiválra? Biztos vagyok abban, hogy nem csak a fesztiválon fellépő csoportok jelentik a diákszínházas. Nagyon fontos és válogatott réteg mutatkozott be a KMRDT-n, de hiba lenne azt mondanunk, hogy a hagyományos osztályszínházas előadások, az alkalmi diáktársulatok, az Ádámok és Évákra összeállt csapatok, a szalagavatói műsorok stb. ne lennének részei a diákszínházas mozgalomnak. Ezen a fesztiválon többségében a hagyományokkal bíró, régóta dolgozó diákszínházas műhelyek mutatkoztak be, s gondolom, hogy ez nem volt másképpen az ország más régióiban sem. A fesztiválhoz hozzátartozó applikáció és a FB-os közvetítések, valamint az eredményhirdetés utáni megosztások jelzik, hogy igazi 21. századi eseményen vagyunk, az I. Országos Diákszínházas Találkozó záróeseményét már én is online követtem. De most utazzunk vissza időben, következzen a budapesti fesztivál enumerációja.

A fesztivál megnyitójára a Nemes-Nagy Ágnes Művészeti Szakgimnáziumban (NNÁ) került sor, 2018. március 23-án, pénteken. Fekete Anikó és Zuti Krisztián az Országos Diákszínházas Egyesület (ODE) képviselőjében elmondták, hogy az idei találkozót 29. alkalommal hirdette és szervezte az ODE, és országosan több mint ezer diák vesz részt az regionális fordulón. A rövid megnyitót máris az első előadás követte.

Különös természetesség kerestetik – NNÁ Tánc 12. A - R: Újvári Milán

Táncszínházi előadást láthattunk, mely a belső és a külső világ kérdéseit tette fel. Mit mutatok magamról a világnak, mi látszik belőlem, közben keresem a választ arra, hogy ki vagyok valójában. A lenyűgöző technikai tudású táncosok egyaránt otthonosan mozognak az egyéni és a csoportos gyakorlatokban. Az etűdsorban egyszer csak elszabadul a pokol, egy komplett zombi-apokalipszis világa tárul elénk. Az egyformaság, a közös mozgás mellett ugyanakkor mindenkinek volt egy pillanata, amikor megmutathatta az arcát. Amit mutat magáról, amit gondol magáról és ahogy megéli a színházi egyedülletet, mely az őszinteség és a hitelesség

alapja. A helykeresés és a szerepkeresés egyébként is jellemezte az előadásokat, de talán ez az életkorból és a művészeti képzés jellegéből is fakadt. Azok, akik nyolcadik után akár itt, akár a Vörösmarty Mihály Gimnáziumban, vagy máshol folytatják tanulmányaikat, több előadásban is megfogalmazták, hogy színészként vagy táncosként tisztában vannak az előttük álló pálya nehézségével és esetlegességével.

Vörös Rébék – NNÁ Tánc10. A - R: Gera Anita, Asztalos Dóra

Az osztály az Ádámok és Évák ünnepére készített koreográfiáját mutatta be, mely Arany János: Vörös Rébék című balladájára épült. A ballada mozgásszínházi feldolgozásába belefért a néptánc mozgásvilága és a prózai szövegek beépítése is. Szép táncszínházi etűd volt a kasznáros jelenet, s az a pillanat, amikor egyszer csak mindenki vörös parókában forgott a színpadon. Az egyéni megszólalások kisebb ereje és az Ádámok kötött műsorideje miatti pörgetés talán nem segített az előadásnak, de a ballada mozgásszínházi feldolgozása számos olyan pillanatot tartalmazott, melyben a végzettség izgalmas távol-keleti színházzá varázsolta az Arisztotelészről elnevezett tornatermet, miközben parókák és szoknyák forogtak, lebbentek a színpadon.

Ősz, Tél, Nyár, Tavasz - NNÁ 12. A - R: A 12. A osztály és Góbi Rita

Az alma volt a tizenkettedikesek előadásának fő motívuma, melyet az elején mindenki elfogyasztott, szabadon hagyva bennünk, hogy egy technikai eszközt látunk, vagy egy bibliai szimbólumot fogyni a szereplők kezében. Vivaldi örök zenéjére láthattunk egy sokszínű etűdsort, melyben az évszakokhoz kapcsolódó fő motívumok közül a madarak fióka léte, a jégpálya csúsztatása, a strand sokszínűsége és a virágzás pompája maradt meg bennem a legjobban. A sok-sok apró etűd valószínűleg teljes összefoglalója akart lenni a próbák során keletkezett valamennyi ötletnek, talán elkélt volna egy erőteljesebb dramaturgiai kéz, ami természetesen egy osztálybemutónál nem lehet szempont, hiszen ott mindenkinek meg kell mutatkoznia. Az előadás legerősebb képeibe mindig került egy kis humor, a világokból világokba repülés szinte szabad asszociációkat keltett bennünk, nézőkben, mely, mint a szakmai beszélgetés során kiderült eredetileg az alkotók szándéka volt.

Kölykök Reiszner Dárió és Virtics Norbert R: Újvári Milán

A két tizedik osztályos fiatalember fekete és fehér pólóban vár minket a szűk színpadon. A fekete figura a tér aranymetszésében harmonikusan mozog előre, míg a fehér szakadozottan küzd a térrel, igyekszik legyőzni az akadályokat. Az aprócska Karinthy teremben két ellentétes mozgásvilágot mutatnak be a táncosok, keresve világaik között a kapcsolódási pontokat. A kísérlet közben pólót (és ezzel mozgáskultúrát) cserélnek, s a párhuzamos terekben lassan visszatérnek a másik figura kezdőállapotához. A remek mozgású fiatalemberek jó érzéssel keresik és feszegetik a színpadi kifejezőmód határait.

Mozart, Handel, Bach, Chopin, Bartók Béla és Frank Rebeka - NNÁ Tánc - R: A tanulók és Góbi Rita

A szakmai beszélgetésen kiderült, hogy ennek a produkciónak a stábja projektként kezdett el dolgozni egy ötleten, mindenki keresett egy saját zeneszerzőt, ehhez történetet, hangulatot, melyet a zenébe látott, s ezeket a mozgástanulmányokat egészítették ki a közös munka során Góbi Rita és a többiek színházi produkcióvá. Az elején a kezdőjáték ugyan azt hiteti el velünk, hogy a felkínált zeneszerzők találkozni is fognak, de az egymás után következő etűdök meggyőznek ennek ellenkezőjéről. A végén közös diszkóval zárnak, mely inkább befejezése volt egy etűdsornak, mint egy műves színházi előadásnak. A karakterek remekül eltaláltak, igazi táncosokat láthatunk a színpadon, akik ki tudják fejezni érzéseiket, látomásaikat, s hagynak is minket elveszni a zeneszerzők, saját élményeink és asszociációink tengerében.

Gardrób - Pesthidegkúti Waldorf Iskola, Matura - R: Kiss Péter

A mozgásszínházi előadások után a Pesthidegkúti Waldorf Iskola Gardrób című előadása következett. A klasszikus színpadi térben egy klasszikus helyzetet találunk, egy tökéletesnek látszó kapcsolatban a harmónia megbomlik és felsejlenek, mi több, előjönnek a gardróból a régmúlt idők asszonyai. Judit (mi más lehetne a női szereplő neve) az exek segítségével elmerül a férfilelek bugyraiba. S bár néha el kellett gondolkodnom, hogy mit akarnak a régmúlt idők naftalinos szellemei ettől a közbelépéstől, és egyáltalán milyen kapcsolatban vannak egymással, mégis izgalmas kísérletnek voltunk tanui. Közben elmesélték, eljátszották az exek ismerős mondatokkal az ismerős történeteiket, majd az egyik ex kibukik egy erős monológban, s a végjátékban végig nevetgéljük a férfi főszereplő közhelyes csajozós mondatait. Bár a ritmus néhol megakad, a színpadi jelenlét pedig a klasszikus verbális színházat idézi, mégis elmondhatjuk, hogy vállalásukat remekül teljesítette a csapat ebben az előadásban.

FAME – NNÁ/KIMI 12. B - R: Zuti Krisztián

A FAME és a NNÁ sajátos egyvelegét mutatta be a tizenkettedik osztályos csapat, Zuti Krisztián vezetésével. Sajnos a sajátos szó itt elsősorban arra vonatkozik, hogy a remek karakterek sem tudták feledtetni, hogy nem egy iskolában, s nem egy dramaturgiai szalon vagyunk, hanem többön, ami kihívást jelentett a közönség figyelmének. Az amerikai iskola egyszer csak már egy lengyel iskolává változott, majd magává a Nemes-Naggyá, ahová szerintem egyébként egyből el kellett volna helyezni a történetet. Semmi amerikai szórakabát, hippifelszerelés, távolítás, csak játsszuk magunkat, hétköznapjainkat, sikereinket, balsikereinket, viszonyunkat a sikerhez és a sikertelenséghez, a küzdéshez és a környezetünk viszonyát hozzánk és ehhez a küzdelemhez. Többet megtudtam az iskoláról ebben az előadásban, mint a tanáriban az előadások közötti szünetekben. A nézőtéri felnevetések, kuncogások mind-mind arról szóltak, hogy róluk, rólunk szól az előadás, és ehhez érdemes lett volna egyből levetni a musical történeti kereteit. A torzóként maradt zenés színházi előadásban egyszercsak mindent elönt a Liliom néhány jelenete. A hullámzó cselekmény ellenére feledhetetlen diákkaraktereket láhattunk – mint a tükörben – és közben fülünkben szólt mottóként az előadás számomra legemlékezetesebb dala, ami talán lehetne az NNÁ képzés mottója is. „Akkor is játssz még!”

Kihallatszik – Színjátszók a Városmajoriból – R: Farkas-Sára Eszter és Farkas Attila

Egy rendkívül szimpatikus kezdő színjátszó csapatot láthattunk a Városmajori Gimnáziumból. A kicsit rejtélyesre sikeredett előadascím (Kihallatszik) hamar lelepleződik – a belső hang hallatszik ki a játszott jelenetekben, melyet a szereplők még a pólójuk feliratával is jeleznek. Belső hangjaik már az előadás első pillanatától kezdve kísérik az eseményeket – a nézőtéri morfondírozástól kezdve az emberélet útjának állomásaiig, a születéstől a gyermek- és kamaszkoron át egészen a felnőtt korig. Az önismereti performance-ban, melyet stílusosan egy osztályteremben tartottak, előkerül a saját belső hang táblarajza, valamint egy felolvasott saját vers is. A szeretetreméltó és kedves csapat egyelőre a tanterem bebeszélésével is birkózik, de a leltárszerű jelenetfűzér azt ígéri, hogy a városmajori csapat jövőre meglepheti a KMRDT közönségét.

Boldogtalanok – NNÁ KIMI 12. B. - R: Zuti Krisztián

Füst Milán Boldogtalanok című színdarabját dolgozta fel Zuti Krisztián másik csapata, akik a hagyományos színházi eszközök bútorok és berendezési tárgyak helyett klasszikus amatőrszínházi jelképeket használtak az előadás díszleteként. A létra, a kád, a hinta mind-mind a régi amatőrszínházi jelképek, melyek szerepeltetése olykor még tiltott is volt a színjátszócsoporthoz, olyannyira közhelyessé vált használatuk. Most mégis oly természetes egyszerűséggel dolgoztak benne a színészek, hogy egyértelműen kitűnt, nem csak próbálták a helyzeteket, hanem hosszasan értelmezték és elemezték a sűrű színpadi szöveget. Pénz – gyerek – munka- szerelmek - hazugságok – igazi felnőtt sorsokat, döntési helyzeteket ábrázolnak – szereppárokban. Egy-egy női szereplőt megkettőztek, ami nem volt zavaró, sőt, a páros szerepekben is erős mindenki jelenléte. Nem csak azokat látom, akik bent vannak a szituációban, hanem azok koncentrációját is érzem, akik kívül vannak. Pörög a homok, mint az idő felettünk. A létra bizonytalansága egyszerre jelenti a szereplők bizonytalanságát és egyszerre reflektál a nézőtérre ülők életének bizonytalanságaira és esetlegességeire.

SAGA – NNÁ/KIMI Petrezselyem kékje- A csoport - R: Eck Attila

A nap végén került sor a Saga című előadásra, melyben a tizenegyedik osztályosok egyik fele, Eck Attila vezetésével a skandináv mondanévkörbe vezettek-avattak be minket. Az estimesés helyzetben újraterezzük a mondanévkör szereplőit, akik tágra nyílt szemmel kérik a mesélőt, hogy mesélje el megint (és megint és megint) az ősi történetet. Még nem tudjuk, csak az előadás végére áll össze, ők nem egy falu népe, hanem maguk a szereplők, akik úgy élnek, élhetnek tovább, hogy újra és újra elmeséltetik történetüket a tudós mesélő asszonnyal. Erős és szép képek, nagyon erős színpadi jelenlét jellemző végig az előadásra, melyben egy-egy meghalt szereplő dióként gurul ki a színpadról. Jönnek a történetek, hét stációban, az istenek és a hősök epizódjai a mondanévkörből. De hohó, ezek nem poros, papírizú istenek, hanem hús-vér emberek. Az erős csapatjátékban, a végiggondolt és míves alakítások közül kiemelkedik a kovácsisten Thor groteszk figurája és Loki farkasgyermek. Odin egyfajta maffiafőnökként igyekszik életben maradni a világ viszonyosságai között, felhasználva minden aljas, hazug eszközt, árulást hatalmának megtartása érdekében, hogy a legvégén bűnei alatt diólavinaként omljon rá a világ isteneinkre.

Egy előre bejelentett gyilkosság krónikája – Pesthidegkúti Waldorf Iskola csoportja - R: Kiss Péter

Szombaton, a fesztivál második napján ismét a Pesthidegkúti Waldorf Iskola diákszínjátszói mutatkoztak be, Marquez: Egy előre bejelentett gyilkosság krónikájának Forgách András által írt színpadi változatából kiindulva (A Szűz, a Hulla, a Püspök és a Kések). A szimultán színpadon lépésről lépésre kerülünk közelebb a bűntényhez – a megesett lány testvéri megbosszulásához, s ahhoz, hogy válik egy közösség cinkossá egy gyilkosságban. Bár az előadás szereplői nem tudják végig tartani a feszültséget, s néha kienged a figyelem, az erős és jól eltalált karakterek eljutnak a krimi befejező tragikumáig. Felmerülhet a nézőkben a kérdés: vajon mi a fontos a játszónak ebben a történetben? A végzet? A bűntény? A zárt közösségen belüli viszonyok? A szüzesség szerepe a falusi kultúrában? Vagy a bosszú, az egyszerű szemet szemért elv? Bár az előadás a válaszokkal kicsit adós marad, de a diákszínház nemes irodalomközvetítő ereje így is erősen jelen volt a produkcióban.

Csontbrigád – NNÁ/KIMI 12.B. - R: Tóth Laura

Mozgásszínházzal folytattuk, Tóth Laura koreográfiája/rendezése egy irodalmi anyagot dolgozott fel, Rejtő Jenő Csontbrigád című regényét. A történet egyes elemeinek táncos feldolgozásához számos mozgásszínházi elemet építettek az előadásba, így jutottak el az érvényes színpadi adaptációig. A történet, melyet prózai megszólalásokkal tesznek egyértelművé, megállja a helyét a mozgásszínpadon. A kocsmái karakterek, a verekedés, a kihallgatás sorban egy-egy nagyszerű mozgásetűd, ugyanakkor a darab a Csontbrigád jelenetekig jutva átváltozik egyfajta véglény-történeté, melynek ismétlődései, pontos koreográfiája igencsak megmozgatja a nézők fantáziáját. Az elején még eklektikus zenei anyag is egységesedik, a szenvedés esztétikumát felmutatva fülünkben cseng a zárómondat, mely Rejtő földi életére is rímel: nem tudni, hol kezdődik a bűn és hol ér véget az ember.

Kortársunk Csokonai – Kispista Színház R: Varsa Mátyás

A vecsési Kispista színház Csokonai vers összeállítással készült a fesztiválra, melyben a rendező „A méla Tempetői” című (önéletrajzi ihletésű) színművének jeleneteit ötvözte a költő allegorikus állatverseinek dramatizálásával. Bár a kultúraközvetítés és a tiszta beszéd szándéka sugárzik a színpadról, mégis számos hiányérzet maradt bennünk mind a részletek kiválasztása, mind pedig a versek feldolgozása és a színpadi világ megteremtése kapcsán. Varsa Mátyás és vecsési csapata reméljük hamarosan színdarabba is belefog, melyben a jó hangú, karakteres, lelkes diákszínészek, vezetőjük irányításával, több kapcsolódási pontot találnak jelenükhöz, problémáikhoz.

Bernarda Alba háza – POK-kör R: Dubai Péter és Sándor Melinda

A POK kör Dunaújvárosból érkezett, s előadásuk, mely Garcia Lorca: Bernarda Alba házát mutatta be, számomra meglepetéssel kezdődött. Alapvetően ezt a darabot olyan helyzetben szokták elővenni a diákcsoporthoz, ahol kevés a fiú, vagy leginkább egy sincs belőle a csoportban. Itt pedig a darabkezdő jelenetet máris két (kissé feminim) fiatalember vezette elő. Azután viszont lányok jöttek, és hagyományos diákszínházi Bernardát láthattuk, mely egy

kicsit elveszett a hatalmas térben. A külsődleges színészi és színpadi eszközök használata ilyen távolságból még inkább felnagyítódott, és sajnos esetlegessé tette a szerepek értelmezéseit is.

Csordultig – NNÁ/KIMI 12.B. R: Zuti Krisztián

A találkozót egyik legimpozánsabb kísérletéhez nehéz pontos szavakat találnom. Olyan volt az egész, mint egy csehovi pokolraszállás. A fiatal színészek levittek minket egy baráti találkozóra az alagsorba. Olyan volt az egész, mintha a saját osztálytalálkozónkat látnánk kívülről – újra-találkozás eltemetett szerelmekkel, barátokkal, a befejezetlen kamaszok kérdéseivel, de közben telisteli minden helyzet Anton Pavlovics szellemével. Kint fő a pörkölt, néhányunkat ki is csábítja a nézőtérről, majd amikor elfogynak a szereplők a szobából, átmegyünk egy másik helyiségbe. Ülünk huszonvalahányan a nézőtéren, látunk kb. tizenkét fiatal, akik előttünk élnek, vagy inkább keresik életüket: nyögnek, igyekeznek feldolgozni múltjukat, jelenüket. Ebben a keresésben, életükben, mint minden csehovi hősnél, csak saját maguk akadályozzák önmagukat. A hazug kapcsolatok mondataitól eljutunk férfi és nő egymásra találásáig, majd az egymásra találás illúziójának beismeréséig. Olyan, mint egy tükörlabirintus, melyben a szereplők állandóan szembesítenek saját elmúlt életszakaszaikkal, kapcsolataikkal. A zárt szituáció nem enged el, mindvégig sodor magával. A spleen ott van előttünk, mellettünk, bennünk: észrevétlenül mi is csehovi hősök leszünk. A törékeny összhang megszületik, fájdalmasan nevetünk a szerelmek között vergődő embereken. Koppannak a közhelyes mondatok. De nem a mondatok számítanak, hanem a közös élethelyzet, melyben előbb utóbb mindig mindenki vesztesnek érzi magát. Kicsit talán túl sok a cselekményszál, miközben mindegyik ugyanazt az élethelyzetet boncolgatja: sikerről, sikertelenségről, reménytelen és beteljesült szerepekről, egész elhibázott életünkről, ámen.

A mezők fehér lovagja – NNÁ/KIMI MFL Csoport - R: Gyevi-Bíró Eszter

Az utolsó nemesnagyság előadás a 11. színész osztály másik fele volt, Gyevi-Bíró Eszter csapata, Eck Attilához hasonlóan világteremtésből vizsgázott, remekelt. A mezők fehér lovagja című előadásuk Pavel Bazsov: A rézhegyek királynője című mesekönyvből dolgozott, több mesét összegyűrve szláv hőstörténeté, mítosszá. Világ- és színházteremtés közben megismerkedett a csoport a mesemondás és játszás alapjaival. Robog előre a mese, várjuk a fehér ruhás lovagot a történetben, a késlekedésért kárpótol a megrendítően szép Vaszilissza – Cár történet. A színjátszók fantasztikusan énekelnek és táncolnak, zúg a kórus, borzongva hallgatjuk az aprócska teremben, talán elbírna eggyel nagyobb teret is az előadás. A remek karakterek és egységes csapatjáték a produkció legfőbb erőssége. A zene mellett előkerül a bábszínház, a hangszeres játék, az előadás legmegragadóbb jeleneteiben a humor is, végül együtt örülünk a hősök tovább lépésének és egymásra találásának. A színpadon megteremtődik az orosz puszták világa, hogy a végén a szerelmesek sietve egymásra találjanak. Tátott szájjal néztük a varázslatot, még ha maradt is bennem némi hiányérzet a cselekményszálakkal kapcsolatban.

A négynapos fesztivál a harmadik napon átköltözött Budáról Pestre, a Vörösmarty Mihály Gimnáziumba (VMG), a budapesti diákszínházi és drámás képzés másik (vagyis inkább az egyik) fontos fellegvárába. Belőle nőtt a Nemes-Nagy, mint fatörzsből... satöbbi.

Konstantinápoly – Kebabosok - R: Völgyes Bendegúz

Itt a vasárnap reggel és egy hajnali kilenckor (jó, jó, tízkor, de közben óráátállítás volt, hé) egy VMG-s csoport lelkes produkcióját láthattuk. A szöveg Völgyes Bendegúz munkáját dicséri, amiben Bizánc végnapjaiba pillanthatunk bele. Egy Aidosz nevű diplomata szemszögéből látjuk a Kelet-Római Császárság utolsó napjait, amikor a török szultán elfoglalja a várost, ezzel eltörli a föld színéről a birodalmat. Remekül megírt párbeszédekkel néhol zseniális megoldásokkal vizsgálunk egy történelmi helyzetet, mely több szempontól Brecht és Dürrenmatt világát idézi fel. A dürrenmatti párhuzamot különös fénybe helyezte a fesztivál negyedik napjának utolsó előadása, de erről majd később. Az írott anyag erénye a remekül megírt párbeszéd és a szerkezet, miközben kicsit tanácstalanul ültünk a fia maradványait rejtegető politikus némajátékos jelenetein. Az egész darab egy iskolai feladatból nőtte ki magát, mint ahogy több VMG-s darabnak ez volt a kiindulási pontja. Perényi Balázs adta feladatul több csoportnak, hogy hozzanak létre önálló színházi előadásokat, projekteket.

XXI. századi mesék – Óbudai Waldorf Gimnázium - R: Buchwald Magdolna

Másodikként az Óbudai Waldorf Iskola diákszínházának előadását láthattuk, melyben „XXI. századi mesék” címmel modernizáltak régi meséket, nagy lendülettel, és több kevesebb sikerrel. Kamaszokkal Grimm mesét játszani csak újra értelmezéssel, vagy feldolgozással lehetséges, ezt jól érezte a csapat és a rendező is, ám a megoldásokban csak részben tudtak kilépni a klasszikus mesejáték helyzetből. Hamupipőke, Csipkerózsika, és Piroska történetét végül is háromféle megközelítésben láthattuk a színpadon. Először klasszikus analóg helyzetet láthattunk, a mesei helyzetet tették át a játékok mai körülmények közé, másodjára igyekeztek modernizálni a mesét, netes elemekkel a virtuális világba helyezték a történetet, harmadjára pedig egyfajta pszichologizálással a figurák elemzésével és újra gondolással találkozhattunk, ahol a nagymama életreform-nagyi és a farkast is meg lehet érteni, sanyarú gyermekkorát figyelembe véve.

A szerencsétlen – Projekt - R: Takács Olivér

Egy VMG-s diák, Takács Olivér rendezésében láthattuk „A szerencsétlen” című előadást. Ki ez a szerencsétlen? Egy magzat sorsáról látunk láttelepet, mely stációiban végig vitt minket, nézőket egy döntéshelyzeten, a fogantatástól az abortuszig. Az előadás a maga abszurd helyzeteiben egyszerre volt szívbe markoló és mulatságos, miközben sokféle színházi nyelvet felmutattak a színpadon – a bábszínháztól a médián keresztül egészen a kísérleti színházig, ahol egy nézőt kiválasztanak / felkérnek és megkötöznek, ezzel is kifejezve a főszereplő és magzatának kiszolgáltatottságát. A játék vége, az anyát és gyermekét mindvégig összekötő kötél groteszk „elnyiszatolása” után, szívszorító, ahogy a szerencsétlen magzat összepakolja a jelenetek maradványait a mindent elnyelő nejlonszákba és kiviszi maga után.

Zile nebune in Cluj – Kolozsvári hepaj – R: Regős Simon

Egy fiatal kísérletező csapat Regős Simon vezetésével és rendezésében egy történelmi helyzetbe visz minket. Amit bemutat és vizsgál, a magyar történelem, de inkább a közép-európai történelem máig feldolgozatlan és kibeszéletlen, lassan százéves fejezete. A trianoni béke életbe lépésének történelmi pillanatait láthatjuk Kolozsvárott, ahol a rendező-író-narrátor Messire-ként felidézi azokat az alakokat, akik a régi Erdély történetében hasonló válsághelyzetekben segíteni tudtak az országon. Most ugyan ez a kísérlet nem sikerül, a város (és vele együtt az ország) elbukik, de a színházi kísérlet igenis sikeresnek mondható. Mi pedig ülünk a nézőtéren, végtelenül öregnek érezve magunk, s azon gondolkodunk, vajon tudják-e a játszó, hogy milyen fontos ez a téma és hogy mennyire nem tudunk még máig se beszélni róla. Mátyás király, Thököly Imre, Bethlen Gábor, Fráter György és a többiek sajnos a két végzet: a nő és az alkohol miatt mégsem tudják megváltatni a megváltoztathatatlant.

Egy kicsit angyal legyen, egy kicsit démon – Dózsa dráma 11. f – R: Benkovics Sándor, Kocsis Nándor

A Dózsások előadása kicsit kezdődik, mint egy hitét veszített csoport próbája, átöltöznek, de a késve érkezett lányok az egészet leszólják, úgysem fog sikerülni. Ennek ellentmond a szereplők felkészültsége és alázata, ahogy végigjátsszák a jeleneteket, valamint a választott téma, hiszen Wedekind: A tavasz ébredése számos kapcsolódási pontot adhat egy színházi oszdtálynak színházi gondolkodásuk és a kamaszkor problémáinak bemutatására. A csoport és a rendezők jelenetsorukban csak kiindulásként használják az eredeti helyzeteket és szövegeket, így szabadon asszociálva közelítenek a műhöz. Férfi és nő témájában előkerül az eredeti darab mellett Weöres Psziché-je, a Ghymes erotikus zenéje, közben csoportos színpadi kísérleteket láthatunk a Wedekind szövegekre. A lányok jól táncolnak, mozognak, kicsit a századelő életreform mozgásművészeit is felidézve, legalábbis a görög vázaalakos beállítások és a harmonikus mozgáskultúra bennem ezt idézi fel, számos emlékezetes és izgalmas pillanatot szerezve a nézőtéren. Közben bejön egy fiú és egyszerűen leüvölti a lányokat és az egyenlőségről prédikál. Ezek után egy hosszú jelenetet láthatunk, majd hallgathatunk az iskolai tárgyalásból, minden előtte történttől függetlenül. Az előadás a rendező szerint is a témával kapcsolatos szabad asszociációkra épít, ám mintha sem a zenei világban, sem pedig az előadó művészeti stílusok között nem kapnánk a nézőtéren elég kapaszkodót, hogy kihalljuk pontosan mi is a csoport tagjainak köze a műben feldolgozott problémákhoz, egyáltalán miért ezt a kiindulási pontot választották és hogyan áll össze a mozaikos dramaturgia.

GY.I.K. – Kodály drámások – R: Balla István

A Kodály Zoltán Ének-Zenei Általános Iskola drámásai is a kamaszkorral foglalkoztak. Középiszkolai színházcsoportként elsősorban a család és a kamasz, mint „kortárs probléma” helyzetét vizsgálták etűdjátékukban, melynek címe: GY.I.K., vagyis Gyakran Ismételt Kérdések. A saját életükből összeállított jelenetsor tényleg gyakori kamaszkori kérdéseket vet fel diákszínházi nézőpontból: sok humorral, iróniával és távolságtartással. Az életképek pontosan, de még kívülről kocogtatják a kamaszkor üveggömbjét, életről – halálról, pályaválasztásról, érettségiről, saját élet lehetőségeiről szóló játékuk számos kedves pillanattal ajándékozott meg minket. Csak bátorítani tudtuk a csoportot a továbblépésben mélyítésre, a

helyzetek árnyalására. A végén minden néző kis cédulát kapott, melyre felírhatta és bedobhatta saját kérdését. Majdnem leírtam, de most leírom akkori gondolatomat: miért nem segít közvetlenül, csak közvetve a színjátszás a kamaszkor problémás helyzeteinek megoldásában. Legalábbis én nem lettem a színjátszástól se határozottabb, se bátrabb, se kevésbé problémás kamasz, sőt, mintha a kérdések felvetése és a színházi gondolkodás csak tetézte volna bajjaimat.

Mrozek: Szerenád – Karalábé – R: Mezey Gábor

Irodalmi anyag volt a Mezey Gábor által vezetett VMG-s tizenegyedikes mozgáscsoport előadásának alapja, Mrozek: Szerenádját dolgozták fel, nem csak mozgásszínházi elemekkel. Rókák ólalkodnak a baromfiudvar körül, a kakas óvó szava ellenére a tyúkok végzetszerűen közelítenek a rókák titkos világa felé. Már a Nemes-Nagy-os csoportoknál láttunk lehetőségeket arra, hogyan keverednek a mozgásos és a prózai elemek egy előadásban belül, erre tett izgalmas kísérletet ez a produkció is. A játzók először asztalokból, székekből kialakítják a játék terét, miközben a két rókát játszó fiú szerepbelépésétől az ötletes tárgymozgatáson keresztül a baromfiudvar világának felépítéséig számos mesteri képet vonultatnak fel. A tér megteremtése után jöhet a történet, mely a megértéshez szöveges segítséget is kap az előadásban. Ugyanakkor kérdésként felmerülhet az a probléma, hogy egy alapvetően példázat-szerű groteszk színdarabból miként lehet egy stilizált mozgásszínházi játékot előadni.

Életút-tours – Felmutassa csoport - R: Pap Gábor

Életút tours – ez lett a címe a tizenegyedikes VMG-s zenei részleg játékának. A Pap Gábor és Bori-Várkonyi Ágnes által tervezett játékban egyfajta sorsjavító, sorsszerelő társaság vállalja, hogy három kisiklott ember életét megváltoztatja. Hamar kiderül, hogy a sorsba való beavatkozás mégsem olyan egyszerű. Nem biztos, hogy az, akinek megváltoztattuk az életét, boldogabb lesz a változásoktól. A játék egy előtérben indul, onnan jutunk be a színházi térbe, mely kétoldali elrendezésével – az egyik oldalon a játzók, míg a másik, a hangsúlyosabb, színpad felé eső oldalon pedig a zenészek helyezkednek el. A nézők ide oda kapkodják a fejüket, néha eltévedve abban, mire is kellene figyelniük. A zenei elemek dramaturgiai funkciót is betöltenek, így lehet aláírni egy szerződést egyetlen hegedűvonással is. A dalokat régebbi előadásokból a közönség már ismeri, mégis új jelentést kap egy-egy történethez kapcsolódva. Megy előre a történet, közben kiderül, hogy aki a sorsot akarja befolyásolni, az számot kell, hogy vessen azzal, mi történik, ha nem sikerül a javítás. Az útkeresés, a sors és az általa adott lehetőségek kihasználása egyébként is kiemelt téma volt ezen a fesztiválon, a helyüket és útjukat kereső kamasz szereplők színjáték útján keresik lehetőségeiket, elágazásaikat, igaz választásaikat – a színpadon és az életben egyaránt. Biztosan lesz, aki az útját a színházban találja meg, de a többség természetesen nem – és ez így van jól. Sok esetben egy drámatagozatos gimnázium a színház mellett a lehetőségek tárházát nyitja ki az odajárók előtt. Ezzel nehezedik a választás is, hiszen kiderül, hogy sokkal több út közül választhatunk. A felelőségteljes döntésekről, a lehetőségekről keres kérdéseket és próbál válasz lehetőségeket adni ez az előadás, melynek a végén kidobnak minket ebből a zárt inkubátor világból, hogy végre éljük a saját életünket is.

Hétfő délutánig jutottunk, negyedik napja nézünk színházat – kicsit fáradtan és közben persze lelkesen a remek színjátszó közösségektől, a próbahangulattól, a színházi pillanatoktól és az egész közegtől, ami a Nemes-Nagyban és a Vörösmartyban is fogadott. Nem csak minket, hanem a többi vendéget is, a másik iskolából, gimnáziumokból, a veszprémi Pannon Egyetemről vagy otthonról.

Túlélni a tavaszt – VMG/KIMI MÉDIÁSOKK – R: Mészáros Zsolt

Ezen az utolsó napon a VMG média szakos színjátszósai kezdtek, „Túlélni a tavaszt” címmel Wedekind darabjával foglalkoztak ők is. Irigység, elfojtás, halálvágy, ébredő vágyak, fóbiák, félelmek. A csoport szinte terápiaként boncolgatja a darabot, időnként csak a felszínt kapargatva, olykor mélyebbre találva önmagukban és a nézőtérrel egyaránt. Remek karakterekkel, helyzetbe hozott színjátszókkal láthattunk egy drámás megközelítésű előadást. Igaz, a játsszók a VMG többi csapatához képest fiatalabbnak tündek és látszik, hogy kevesebb színpadi gyakorlatuk és tapasztalatuk van. Mégis, ott a gondolat, a téma, a szándék, csak még nem mernek beleállni a helyzetekbe, ám vállalásuk így is érvényes tud lenni a színpadon.

Az ajtó – Átjárók – R: Bolgár Kata és Puskás Veronika

Az Ajtók címmel tanúi voltunk az egész fesztivál legoldottabb, legtöbb nevetést kiváltó, és legegyszerűbb előadásához, tudván, hogy az egyszerűség és a könnyedség mind a színházban, mind pedig a cirkuszban a mesterek erénye és nem a kezdőké. Négy clown, két fiú és két lány örömjátékát láthattuk, melynek poénjait csak azért nem szeretném lelőni, hátha e sorok olvasói is találkoznak majd a színpadon velük. A két páros vetélkedését derúvel és örömmel néztük, akik egyszerre voltak rendezői, dramaturgjai, társulat alapítói, szervezői, táncosai és bohócai az esendőségünkről igaz tükröt tartó előadásuknak. A zenék használata jól kiegészítette a játékot, sokszor már a szabad asszociációk szintjéig juttatva el a közönséget. Az előadás után derült ki, hogy a számos mesteri geg ellenére a színpadi pofonhoz még kell egy kis gyakorlás a fiúknak.

A próba – Csehov projekt – R: Kocsis Nándor

Csehov szövegeit vették elő A próba című előadás alkotói. Hasonló megközelítést már láthattunk a Csordultig-ban, ugyanakkor itt azzal is szembesülnünk kellett, hogy mennyire nehéz a játsszóknak egy ilyen közeli térben hitelesen előadni egy színpadi szöveget. A kicsit színpadias hanghordozás, hangsúlyozás, a tárgyhasználat következetlensége és a szűk tér nem tett jót a vállalásnak. Igen, a helyzetek itt is közelítenek a szereplők hétköznapi helyzeteihez, mégsem történik meg a két világ egymásra csúsítása. Valahogy leválik egymásról az esendő, állandó próbára-járó szintársulat és a csehovi világ. Nem tudjuk, mikor vagyunk jeleneten belül vagy kívül, de ez persze sokszor így van az életben is. Elkezd működni a játsszóknak a szöveg, s már nem tudják megkülönböztetni, hogy a saját életüket, vagy a figura életét élik, mondják hétköznapijaikban. A „próbától-próbáig” tartó élet gondolata saját kamaszkorunkba repít vissza a nézőtérrel, ezzel is szimpatikussá téve a helyenként sajnos megdöccenő előadást.

Valami szépet! – VMG/KIMI 11.d. – R: Meleg Gábor

Valami szépet! Mármost, hogy hazudjunk valami szépet. Meleg Gábor drámásai sok már diákszínjátszó csoporthoz hasonlóan a kamaszkort járták körbe mesteri etűdsorukkal, melynek elkészítése egy tábori helyzetben kezdődött. Az előadásban a kezdetektől az emberi élet végéig bejárták az emberi kapcsolatok és kamaszkori helyzetek bugyrait. A több szálon futó történetben egyszerre vannak groteszk és megrendítő pillanatok, mint a szerepcserés gyerek-szülő jelenetben vagy a nagymama halálában. Generációk közti különbségek, nemek és igenek közötti vergődések, élethelehetőségek és élet lehetetlenségek, elhallgatott, befejezetlen beszélgetések sora mind arról győzött meg minket, ezek a mai nagykamaszok sokkal többet tudnak és mutatnak meg a világból, mint azt mondjuk az oktatási rendszer feltételezi róluk. Bár az utolsó etűdök egyikében nosztalgizáló férfikar felvethet esztétikai és megközelítési kérdéseket, alapvetően egy profi kamasz tablósort kaptunk a csapattól.

Ami jár az jár – VMG/KIMI 11.d. – R: Golden Dániel

Ami jár az jár – mondják a VMG-s tizenegyedikesek, Golden Dániel vezetésével, és egy életjáték-szerű színpadi világot tárnak elénk. Felmutatnak négy, különböző élethelyzetben lévő családot, egy értelmiségit, egy munkás famíliát, egy ódivatú férfigyűlölő közösséget, és egy celeb szerű család szerűséget. A négy világ bemutatása sokat elárul a játszó világképéről és bravúros helyzetteremtési és elemzési képességéről. Pillanatokra mégis olyannak tűntek, mint akik egy szerepjátékos délután vállaltan felnőtteket játszanak. Bár még egy kicsit lötyög rajtuk a ruha, a közvetítés ereje már erős, csak az életkor és a rutin hiányzik hozzá. A történet előre haladtával a szálak összekapcsolódnak, a jól elkapott és erős karakterek végig vezetnek minket a történeteken, melynek a végén mindenkit elér a végzet és a szürrealista végítéletben az értelmiségi család fia eljut a kozmoszba.

A nagy Romulus – VMG/KIMI 12. d. – R: Papp Dániel

A négynapos fesztivál utolsó előadása Dürrenmatt: A nagy Romulusa visszaidézi a Konstantinápoly végítéletét. Nem csak a játszó azonossága, hanem a téma is ismerős – világok süllyednek el, s a pusztulás közben az uralkodó már maga sem hiszi, hogy irányítani tudná az eseményeket. „Aki el akarja kerülni a nagy botrányt, jobb, ha rendez egy kisebbet – vallja a császár, jóstyúkokkal körülvéve magát, miközben a palotába múkincsgyűjtőt hív, hogy pénzzé tegye maradék értékeit. Stop Germánia – hangzik az áthallásos jelmondat, de senki nem tud semmit tenni. A császár is tehetetlenül várja a végét, miközben az egész birodalom lassan átöltözik tógából hosszú nadrágba a germán divat szerint. A szövegek aktualizáltak, a songok remekek, az egész úgy ahogy van diákos, aktuális és jó. Láttam ettől a közösségtől kamasz etűdsort tavaly, most színdarabot, milyen jó lenne, ha később is együtt tudnának maradni. Az itt szereplő fiatalok legalább három különböző formációban szerepeltek a két nap során, megmutatták magukat kísérleti produkciókban, mozgásszínházban, etűdökben és most egy igazi groteszk nagyszínpadi játékban is. Nem csak a diákok együttműködése volt példaértékű, hanem a tanárok koprodukciója is az előadás létrehozása érdekében.

Laza zárógondolatok

Hétfő este véget ért a KMRDT, szerdán túlestünk az eredményhirdetésen. Közben lement az Országos Diákszínjátszó Fesztivál Miskolcon. Tanulságok? Inkább csak jegyzetlapok, a négynapos budapesti találkozó után néhány ötletmorzsa, a továbbgondolás érdekében.

Milyen jó lett volna a fesztivál előadásai mellett fesztiválújság is - szerkesztőbizottsággal, vagy fesztiválhíradó, online közvetítéssel. Milyen jó lett volna diákzsűri, hogy ne csak a hivatalos ítések véleménye számítson, hanem legyen diákcsapat, aki minden előadást végignéz. Milyen jó lenne többet beszélgetni, esetleg egy fesztiválkocsma, (mondjuk a Krúdy). Milyen jó lenne minden előadásról fénykép, videófelvétel – erre mintha kicsit több figyelem lett volna a NNÁ-ban. Milyen jó lett volna pontos műsorlap a zsűrinek minden előadásról, most nem bogarásznék napok óta. Fontos, hogy mindkét helyszínen nem csak az előadás volt esemény, hanem a konferálás és a szakmai beszélgetés is eseményszámba ment. Köszönet érte.

Négy nap gyönyörű diákszínjátszás, ezt írtam az eredményhirdetés közben Formanek Csabával készített szelfim alá. Most sem tudom pontosabban megfogalmazni. Műhelyeket láthattam, megismerkedhettem olyan iskolai csoportokkal, akik épp csak belekóstoltak a diákszínjátszásba, és voltak olyanok, akik a színházat már szinte hivatásos szinten tudják. Találkoztam olyan fiatalokkal, akik még keresik a helyüket és olyanokkal is, akik már céljuk felé tartanak. Csak még az nem biztos, hogy ezt íróként, színészként, táncosként, rendezőként vagy pedagógusként fogják elérni.

2018. 04. 19.

Különdíjak és minősítések a Közép-Magyarországi Regionális Diákszínjátszó Találkozóról (Budapest)

zsűri: Körömi Gábor, Formanek Csaba

ARANY

NNÁ/KIMI 11.b

Saga

r.: Eck Attila

NNÁ/KIMI 12.b

Csordultig

r.: Zuti Krisztián

Projekt

A szerencsétlen

r.: Takács Olivér

VMG/KIMI 12.d

Dürrenmatt: A nagy Romulus

r.: Papp Dániel

NNÁ/KIMI 11.b

A mezők fehér lovagja

r.: Gyevi-Bíró Eszter

Átjárók

Az ajtó

r.: Bolgár Kata, Puskás Veronika

NNÁ Tánc 12.A

Különös természetesség kerestetik

r.: Újvári Milán

VMG/KIMI 11.d

Valami szépet!

r.: Meleg Gábor

EZÜST

NNÁ/KIMI 12.b

Boldogtalanok

r.: Zuti Krisztián

NNÁ/KIMI 12.b

Csontbrigád

r.: Tóth Laura

PHWI-Matura

Gardrób

r.: Kiss Péter

Kolozsvári hepaj

Zile nebune in Cluj

r.: Regős Simon

Kodály drámások

GY.I.K.

r.: Balla István

NNÁ Tánc 10.A

Vörös rébék

r.: Gera Anita, Asztalos Dóra

NNÁ Tánc 12.A

Ősz, Tél, Nyár, Tavasz

r.: 12.A osztály és Góbi Rita

NNÁ Tánc

Mozart, Handel, Bach, Chopin, Bartók Béla és Frank Rebeka

r.: Tanulók és Góbi Rita

NNÁ/KIMI 12.b

Fame

r.: Zuti Krisztián

PHWI-csoport

Egy előre bejelentett gyilkosság krónikája

r.: Kiss Péter

Kebabosok

Konstantinápoly

r.: Völgyes Bendegúz

Karalábé

Mrozek: Szerenád

r.: Mezey Gábor

Felmutassa csoport

Életút-tours

r.: Pap Gábor

VMG/KIMI MÉDIÁSOKK

Túlélni a tavaszt

r.: Mészáros Zsolt

VMG/KIMI 11.d

Ami jár, az jár

r.: Golden Dániel

BRONZ

Dózsa dráma 11.f

Egy kicsit angyal legyen, egy kicsit démon

r.: Benkovics Sándor, Kocsis Nándor

Reiszner Dárió és Virtics Norbert

Kölykök

r.: Újvári Milán

Óbudai Waldorf Gimnázium

XXI. Századi mesék

r.: Buchwald Magdolna

Csehov-projekt

A próba

r.: Kocsis Nándor

POK-kör

Federico Garcia Lorca: Bernarda Alba háza

r.: Dubai Péter és Sándor Melinda

Kisspista Színház
Kortársunk Csokonai
r.: Varsa Mátyás

Színjátzók a Városmajoriból
Kihallatszik
r.: Farkas-Sára Eszter, Farkas Atilla

Különdíjak –
KOMPLEX SZÍNHÁZI ELŐADÁSÉRT AZ ELŐADÁS ALKOTÓINAK
VMG 12.d A nagy Romulus
NNÁ 11.b A mezők fehér lovagja
NNÁ 11.b Saga
NNÁ 12.b Csordultig

RENDEZŐI KÜLÖNDÍJ
Takács Olivér (A szerencsétlen)
Bolgár Kata, Puskás Veronika (Az ajtó)

KOREOGRÁFIA
Tóth Laura (Csontbrigád)
Újvári Milán (Különös természetesség kerestetik)

DRÁMAÍRÓI KÜLÖNDÍJ
Völgyes Bendegúz (Konstantinápoly)
Regős Simon (Kolozsvári hepaj)

ALKOTÓI DÍJ:
Ami jár az jár
Valami szépet!

KREATÍV TÉR ÉS ESZKÖZHASZNÁLAT
Szerenád

MOZGÁSSZÍNHÁZI ADAPTÁCIÓ
NNÁ 12.b Csontbrigád

KREATÍV ADAPTÁCIÓ
NNÁ 12.b Boldogtalanok

ZENESZERZŐI KÜLÖNDÍJ:
Lelkes Botond

KÖZÖSSÉGI DÍJ:
Kodály GY.I.K.

SZÍNÉSZI KÜLÖNDÍJAK:
Legjobb férfi: Babinchak Attila Atanáz (Csordultig),

Legjobb női: Moksony Milla (A mezők fehér lovagja),
Legjobb mellékszereplői : Birtalan Lenke (A szerencsétlen)

SZÍNÉSZI KÜLÖNDÍJAK

Juhász Kitti (Csordultig)

Kovács Gyopár (Csordultig)

Gloviczki Bernát (Konstantinápoly, A nagy Romulus)

Puskás Dávid (Gardrób)

Mosolygó Sára (Gardrób)

Turi Péter (Mezők fehér lovagja)

FAME – csoportos színészi díj

Bencsik Balázs (Saga)

Russa Karina (Saga)

Birta Márton (Ősz, Tél, Nyár, Tavasz)

Halom Emma (Ősz, Tél, Nyár Tavasz)